

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

48

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

BRNO 2007

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balázs Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Blanka Veselá

Technická redakce
Technical Editors

Dana Gregorová

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

48, 2007

90270/09

Obrázek na obálce
Cover illustration

Jeskyně Býčí skála. Geometrický vzorec, datovaný do eneolitu.
Býčí skála Cave. A geometric pattern dated to the Aeneolithic.

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

Copyright © 2007 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Kniha byla vydána s přispěním Akademie věd ČR

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz>

lerová edd. 2006, 208–210), vlastního logistického areálu firmy Spedition Feico, s.r.o. (Fojtík 2006) a při novostavbě haly a kanceláří firmy Windmüller & Hölscher Czech, s.r.o. (Šmíd 2006), které poukázaly na velmi výrazné pravěké, raně historické i vrcholně středověké osídlení v prostoru „Kralického háje“, tj. průmyslové zóny města Prostějova.

Území s archeologickými nálezy se nachází v prostoru Romžské nivy (Demek a kol. 1987, 438), která je součástí Prostějovské pahorkatiny (Demek a kol. 1987, 421). Ta tvoří západní část Hornomoravského úvalu (Demek a kol. 1987, 202). Místo výzkumu je pak situováno na pravém břehu říčky Valové, 750 m jižním směrem od soutoku Romže s Hloučelou a jeho nadmořská výška se pohybuje kolem 210 m. Na ZM ČR 1:10 000, list 24-24-13, místo výzkumu vymežíme polygonem o souřadnicích 133:357, 141:356, 143:362, 145:362, 143:354 a 133:355 mm od západní/jižní sekční čáry.

Byla odkryta okrajová část rozsáhlého sídliště mladšího vývojového úseku kultury s LnK, jež je charakterizována především velkými sídlištními jámami – hliníky. Jejich výplně poskytly početný soubor keramických zlomků, ale i kolekci štípané a broušené kamenné industrie. Zajímavým nálezem je kostěný hrot se zaobleným koncem, který lze interpretovat jako hrnčířskou pomůcku sloužící k výzdobě keramiky, tzv. notovými znáčkami.

Pavel Fojtík

Literatura

- Čizrnář, M., Geislerová, K. edd. 2006: *Výzkumy – Ausgrabungen 1999-2004*. Brno, Ústav archeologické památkové péče Brno.
- Demek, J. a kol. 1987: *Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny*. Praha.
- Fojtík, P. 2005: Kralice na Hané (okr. Prostějov), „Kralický háj“. *Přehled výzkumů* 46, 220–221, 233, 260, 286–287.
- Fojtík, P. 2006: Kralice na Hané (okr. Prostějov), „Kralický háj“. *Přehled výzkumů* 47, 106–107, 128, 156, 250–251.
- Šmíd, M. 2004a: NZ *Kralice na Hané 2003, Průmyslová zóna města Prostějova, „výstavba logistického centra formy HOPI, s.r.o.“*. Ústav archeologické památkové péče Brno, č. akce 207/03.
- Šmíd, M. 2004b: Kralice na Hané (okr. Prostějov), „Kralický háj“. *Přehled výzkumů* 45, 169–170.
- Šmíd, M. 2006: Kralice na Hané (okr. Prostějov), „Kralický háj“. *Přehled výzkumů* 47, 106, Brno.

Resumé

Kralice na Hané (Bez. Prostějov). „Kralický háj“. LBK (Phase IIb u. III). Siedlung Rettungsgrabung.

KRHOVICE (okr. Znojmo)

Extravilán obce. Bezejmenná trať. Doba kamenná? Ojedinelý nález. Záchraný výzkum. JMM Znojmo.

V srpnu 2006 proběhla další etapa záchraného archeologického výzkumu při rozšiřování dobývacího prostoru pískovny Hodonice. Sledované území s místem nálezu se nachází na ZM ČR 34-13-03 v měřítku 1 : 10 000 v okolí bodu 440:135 mm ZJ s.č. Geologické podloží je tvořeno tenkou vrstvou cca 0,5 m mocné vrstvy spraše, která nasedá na

mohutné souvrství šterkopísků. Poloha je součástí mohutné levobřežní terasy řeky Dyje s nadmořskou výškou kolem 230 m n. m. a velmi mírným sklonem k jihu. Poprvé v rámci sledovaných etap rozšiřování plochy pískovny se podařilo zjistit pravěké osídlení. To je doloženo ojedinelým úštěpem silicitu, který lze pouze rámcově datovat do období staršího pravěku (mladší – pozdní doba kamenná). Naznačuje však možnost existence pravěké osady v nejbližším okolí pískovny.

Zdeněk Čizrnář

Resumé

Krhovice (okr. Znojmo). Steinzeit? Einzelfund. Rettungsgrabung.

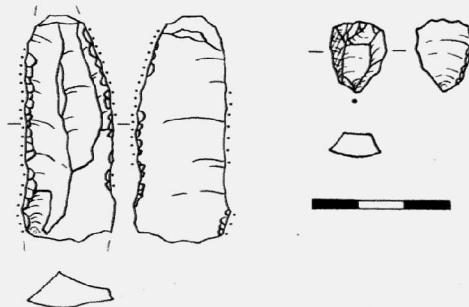
LESNICE (okr. Šumperk).

„Na dolečkách“ (jižní upatí kopce Markovice). Mladší doba kamenná. Ojedinelý nález. Povrchový sběr. VM Šumperk.

V říjnu r. 2006 byla na poli na severním okraji obce (v trati Na dolečkách) při sběru pracovníka VM Šumperk nalezena čepel z tmavě hnědého silicitu (poloha nálezu – ZM 1 : 10 000, list 14-41-25, 92:74 od ZJ s.č.; nadm. výška 295 m). Lokalita je situována ve spodní části jižního svahu kopce Markovice, cca 100 m východně od sezónní bezejmenné vodoteče (vlévající se jižně po cca 300 m do potoka Loučka).

Jedná se o meziální část čepele o délce 48 mm, šířce 20 mm, tloušťce 7 mm s bilaterální retuší (na levé straně záměrná a na pravé straně užítková retuš), se stopami dynamického lomu na jejím distálním konci a lesky na dorzální i ventrální části obou podélných hran. Čepel byla nejspíše zhotovena ze silicitu krakovsko-czenstochovské jury. Spolu s čepelí bylo na stejné lokalitě nalezeno také nevýrazné škrabadélko na úštěpu o délce 15 mm, šířce 12 mm a tloušťce 6 mm, s nevýraznými stopami opotřebení na ventrální ploše. Škrabadlo bylo zhotoveno ze šedého eratického silicitu (obr. 11).

Oba kusy kamenné štípané industrie je možno rámcově chronologicky zařadit do neolitu, případně eneolitu. Z polohy „Na dolečkách“ zatím nemáme žádné jiné archeologické nálezy, žádná archeologická lokalita není ani známa z katastru obce. Nejbližší neolitické sídliště se nachází 8 km SZ směrem – lok. Postřelmov, U Františka; kde r. 2003 proběhl rozsáhlý záchraný výzkum (LnK, fáze II, III; mladší lengyelský

Obr. 11. Lesnice. Nálezy štípané industrie (kresba P. Kašpárek).
Lesnice. Funde der Spaltindustrie (Abbildung von P. Kašpárek).

stupeň; Goš – Halama 2006) a kde byla nalezena štípaná kamenná industrie obdobného charakteru (Kašpárek 2006, 99–102). Z širšího okolí pochází také staré ojedinělé nálezy broušené kamenné industrie (Hrabová, Sudkov, Zábřeh-Krumpach; Nekvasil 1963, 43).

Jakub Halama, Petr Kašpárek

Literatura

- Goš, Vladimír, Halama, Jakub 2006: Postřelmov (okr. Šumperk) „U Františka“. *Přehled výzkumů* 47. Brno. 112–114.
- Kašpárek, Petr 2006: *Vybrané objekty ze sídliště kultury s lineární keramikou a lengyelské kultury v Postřelmově „U Františka“, býv. okr. Šumperk*. Rkp. diplomové práce. Opava.
- Nekvasil, Jindra 1963: *Pravěk Mohelnicka*. Mohelnice.

Resumé

Lesnice (Bez. Šumperk). „Na dolečkách“. Jungsteinzeit. Einzelfund (Spaltindustrie). Oberflächensammlung. VM Šumperk.

LIPOV (okr. Hodonín)

„Padělky“. MMK. Sídliště. Povrchový sběr.

Povrchovým sběrem realizovaným v roce 2006 Martinem Ďugou na katastru obce Lipov byla v trati Padělky a v navazující trati Čertovec již v katastru Tasova objevena nová polykulturní lokalita. Její poloha na pravobřežní terase Veličky v nadmořské výšce okolo 215 m je na ZM ČR 1 : 10 000, kladový list 35-11-17 identifikována v okolí bodu o souřadnicích 330:215 mm od Z:J s.č. Z rámce souboru nálezů (srov. kap. Doba bronzová a Doba železná) náleží neolitickému období zlomky keramiky kultury MMK, případně i jejím mladším fázím, a doklady štípané a broušené kamenné industrie, které představují silicitové čepelky a provrtaný sekeromlat.

Jaromír Šmerda

Resumé

Lipov (Bez. Hodonín). MBK. Siedlung. Terrainbegehung.

MAŠOVICE (k. ú. Mašovice u Znojma, okr. Znojmo)
„Pšeničné“. Kultura s LnK (fáze IIb), MMK. Sídliště, pohřeb na sídlišti Záchranný výzkum.

V květnu 2006 byly prozkoumány 2 parcely domů na severozápadním okraji sledovaného území, které se na ZM ČR 33-22-25 v měřítku 1 : 10 000 nacházejí v okolí bodu 360:90 mm od Z:J s.č. Na parcele manželů Pajskrových se podařilo prozkoumat 16 objektů datovaných do mladšího stupně kultury s LnK. Poprvé na lokalitě se podařilo prozkoumat stavební jámu (821) a několik kúlových jam, které společně vytvářejí stavební komplex. Ve stavební jámě se na dně mělké zahloubeniny nacházel skelet pohřbeného novorozence, což je první takový nález na lokalitě. Na druhé parcele rodinného domu Krčková – Hradecký se pak vyskytlo celkem 5 objektů. Stavební jámu 823 můžeme datovat do mladšího stupně LnK, zbytek objektů (2 jamky, zásobnice a soujámí) do průběhu kultury s MMK. V průběhu června byly prozkoumány plo-

Obr. 12. Mašovice – „Pšeničné“. Detail koncentrace nálezů v soujámí 810

Mašovice – „Pšeničné“. Detail Grube 810 mit Funden MOG (Lengyel I) in situ.

chy dalších dvou parcel v centrální části a na západním okraji lokality. Na ploše domu p. Pechy se podařilo prozkoumat 4 zahloubené objekty datované do období staršího pravěku. Místo nálezu se nachází na ZM ČR 33-22-25 v měřítku 1 : 10 000 v okolí bodu 344:87 mm od Z:J s.č. Na rozšířené ploše domu p. Oberdorfera, která byla zkoumána již v roce 2005, se podařilo zachytit dalších 6 zahloubených objektů. Nejstarší z nich (810) náležel kultuře s MMK. Na jeho povrchu, v úrovni geologického podloží, a v nehlubší části centrální zahloubeniny se podařilo odhalit koncentraci keramiky a ostatní kamenné broušené industrie (obr. 12), která objekt předběžně datuje do staršího stupně MMK (Lengyel I). Místo nálezu se na ZM ČR 33-22-25 v měřítku 1 : 10 000 nachází v okolí bodu 363:83 mm od Z:J s.č. Parcela pí. Kratochvílové byla prozkoumána v červenci 2006, kdy byl na celé ploše zachycen velký hliník kultury s MMK. Ten se ZM ČR 33-22-25 v měřítku 1 : 10 000 nachází v okolí bodu 360:90 mm od Z:J s.č.

Zdeněk Čížmář

Resumé

Mašovice – „Pšeničné“ (Kataster Mašovice u Znojma, okr. Znojmo). Kultur mit Linierbankeramik (jüngere Phase), MOG (Lengyel I, III). Siedlung, Siedlungbestattung. Rettungsgrabung.

MEDLOV (k. ú. Medlov u Uničova, okr. Olomouc)
„Za školou“. LnK. Sídliště. Náhodný nález. Záchranný výzkum.

V dubnu až květnu 2006 proběhla 2. etapa výzkumu pod nově budovanými rodinnými domky. Sídliště leží na mírném svahu obrácenému k severovýchodu s nadmořskou výškou 258–262 m n. m. a lze ho identifikovat na ZM 1 : 10 000, list 14-44-11, v souřadnicích – 440:104, 443:111, 448:108, 447:107 mm od Z:J s.č.

Při preparaci platěnického objektu byl nalezen drobný kopytovitý klín. Jedná se nepochybně o starší intruzi broušeného nástroje, používaného jako brousek.

Marek Kalábek